

Metodika posudzovania kvality vypracovania doložiek vybraných vplyvov a analýz vplyvov

Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu prostredníctvom Operačného programu Efektívna verejná správa. Kód projektu: 314011P828.

Národný projekt „Zlepšovanie podnikateľského prostredia na Slovensku a hodnotenie politík v kompetencii Ministerstva hospodárstva SR“

Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu prostredníctvom Operačného programu Efektívna verejná správa (OP EVS).

Informácie o operačnom programe Efektívna verejná správa nájdete na <http://www.opevs.eu/>

Metodika posudzovania kvality vypracovania doložiek a analýz vplyvov

Východiskový dokument:

RIA 2020 – Stratégia lepšej regulácie (schválená uznesením vlády SR č. 32/2018),

Strategický cieľ 2.: Zvýšiť kvalitu procesu ex ante posudzovania vplyvov

Národný projekt OP EVS:

Zlepšovanie podnikateľského prostredia na Slovensku a hodnotenie politík v kompetencii Ministerstva hospodárstva SR

Hlavná aktivita č. 3: Vytvorenie, implementácia a aktualizácia komplexnej stratégie RIA 2020 a metodík a nástrojov vychádzajúcich zo stratégie RIA 2020, vrátane Jednotnej metodiky na posudzovanie vybraných vplyvov

Hlavný cieľ metodiky

Návrh postupu posudzovania kvality predkladaných doložiek vybraných vplyvov a analýz vplyvov na podnikateľské prostredie

Cieľová skupina

Gestorské ministerstvá Jednotnej metodiky na posudzovanie vybraných vplyvov, ostatné inštitúcie zapojené do činnosti Komisie RIA, sekretariát Komisie RIA

Miesto metodiky v rámci regulačného cyklu a jeho procesov

Ex ante fáza legislatívneho procesu

Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu prostredníctvom Operačného programu Efektívna verejná správa. Kód projektu: 314011P828.

Metodika posudzovania kvality vypracovania doložiek vybraných vplyvov a analýz vplyvov na podnikateľské prostredie

Obsah

1. Úvod
2. Zhodnotenie súčasného stavu
 - 2.1 Proces posudzovania vybraných vplyvov podľa Jednotnej metodiky
 - 2.2 Posúdenie kvality doložiek a analýz vybraných vplyvov v roku 2016
 - 2.3 Identifikované pozitíva a nedostatky predkladaných doložiek a analýz vplyvov na podnikateľské prostredie
3. Metodika
4. Manuál – školiaci materiál
 - 4.1 Typy materiálov, ktorých sa posudzovanie kvality bude týkať
 - 4.2 Frekvenciu vykonávania posudzovania kvality
 - 4.3 Najvhodnejšie štádium v legislatívnom procese na posudzovanie kvality
 - 4.4 Úlohy používateľov metodiky
 - 4.5 Postup posudzovania kvality doložiek a analýz vplyvov na PP
5. Záver

Príloha 1: Nástroj na posudzovanie kvality predkladaných doložiek a analýz vplyvov na podnikateľské prostredie (MS Excel)

Príloha 2: Sumárna štatistika posudzovania kvality (MS Excel)

Príloha 3: Príklady posudzovania vplyvov regulácií zo zahraničia

Príloha 4: Zhrnutie práce komisie 2016-2022

Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu prostredníctvom Operačného programu Efektívna verejná správa. Kód projektu: 314011P828.

1. Úvod

Metodika posudzovania kvality vypracovania doložiek vybraných vplyvov (ďalej len „doložiek“) a analýz vybraných vplyvov je nevyhnutná pre sledovanie progresu implementácie stratégie RIA 2020 a prípadné operatívne prispôsobenie procesov lepšej regulácie.

Toto posúdenie kvality sa pôvodne malo týkať všetkých materiálov za sledované ročné obdobie podľa stanovených kritérií, napr. naplnenie cieľov Jednotnej metodiky na posudzovanie vybraných vplyvov (ďalej len „JM“) alebo hodnotenie obsahových náležitostí doložiek a analýz vybraných vplyvov. Na rozdiel od metodiky posudzovania doložiek a analýz vybraných vplyvov z pohľadu členov Stálej pracovnej komisie Legislatívnej rady vlády SR na posudzovanie vybraných vplyvov (ďalej len „Komisia RIA“), ktorá sa mala uplatňovať v procese predbežného pripomienkového konania (ďalej len „PPK“), resp. záverečného posúdenia vybraných vplyvov (ďalej len „záverečné posúdenie“), je metodika posudzovania kvality vypracovania doložiek a analýz vybraných vplyvov (ďalej len „metodika“) určená na súhrnné ročné hodnotenie procesu posudzovania vplyvov, ktoré malo pôvodne vykonávať Ministerstvo hospodárstva SR (ďalej len „MH SR“) v spolupráci s gestormi vybraných vplyvov. Výsledky hodnotenia kvality mali byť súčasťou výročných správ Komisie RIA a pôvodne mali byť použité aj na sledovanie pokroku pri reforme, to znamená, že cieľovou skupinou mali byť gestori JM a členovia komisie (mali vyplňať formuláre s parametrami kvality doložky a analýzy vybraných vplyvov) a zber týchto informácií mal byť situovaný na sekretariáte Komisie RIA pre štatistické účely.

V úvodnej fáze implementácie posudzovania kvality doložiek a analýz vybraných vplyvov sa odbor zlepšovania podnikateľského prostredia MH SR zamerlal na posudzovanie kvality doložiek a analýz vybraných vplyvov len pri vplyvoch na podnikateľské prostredie bez účasti na implementácii ostatných gestorov JM. K tomuto účelu a cieľu bol prispôbosený nástroj na posudzovanie kvality predkladaných doložiek a analýz vplyvov na podnikateľské prostredie. Posudzovanie kvality sa tiež zúžilo len na materiály, na ktoré sa vzťahuje pravidlo 1in2out, to znamená, že ide len o legislatívne materiály, ktoré prinášajú vplyvy na podnikateľské prostredie.

Hlavným cieľom metodiky je na základe analýzy súčasného stavu, najnovších teoretických poznatkov ako aj praktických skúseností (najlepších praktík) na Slovensku prezentovať rámcový návrh postupu pri posudzovaní kvality vypracovania doložiek a analýz vplyvov na podnikateľské prostredie (ďalej len „analýz vplyvov na PP“). Ide o proces, v ktorom je posudzovaná kvalita doložiek a analýz vplyvov na PP predkladaných do legislatívneho schvaľovacieho procesu, pričom sa sleduje predovšetkým kritérium, či jednotlivé časti týchto dokumentov boli vypracované v súlade s ustanoveniami JM. Výsledkom tohto procesu je identifikácia nedostatkov vo vypracovávaní doložiek a analýz vplyvov na PP, ktorá poskytne podklady pre zisťovanie vhodnosti nastavenia procesu posudzovania vplyvov a formuláciu

Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu prostredníctvom Operačného programu Efektívna verejná správa. Kód projektu: 314011P828.

opatrení na jeho zlepšenie a zároveň poskytne základ na rozšírenie posudzovania kvality doložiek a hlavne analýz vplyvov na PP aj o ostatné vybrané vplyvy (na rozpočet verejnej správy, sociálne vplyvy, vplyvy na životné prostredie, vplyvy na informatizáciu, vplyvy na služby verejnej správy pre občana a vplyvy na manželstvo, rodičovstvo a rodinu). Výsledky budú zároveň štatisticky spracovávané za účelom reportingu pre vlastné potreby odboru zlepšovania podnikateľského prostredia MH SR. Štatistika kvality vypracovania analýz vplyvov na PP je súčasťou každoročne vypracovávanej a publikovanej Súhrnnej správy o uplatňovaní mechanizmu znižovania byrokracie a nákladov.

Vypracovanie metodiky vyplýva zo Stratégie lepšej regulácie – RIA 2020 (schválenej uznesením vlády SR č. 32/2018) a je jedným z výstupov národného projektu Zlepšovanie podnikateľského prostredia na Slovensku a hodnotenie politík v kompetencii Ministerstva hospodárstva SR, ktorý je financovaný z operačného programu Efektívna verejná správa s podporou Európskeho sociálneho fondu. Zodpovedným gestorom stratégie RIA 2020 ako i národného projektu je Ministerstvo hospodárstva SR, odbor zlepšovania podnikateľského prostredia. Metodika spadá pod 2. strategický cieľ RIA 2020 (Zvýšiť kvalitu procesu ex ante posudzovania vplyvov) a zároveň pod aktivitu č. 3 národného projektu (Vytvorenie, implementácia a aktualizácia komplexnej stratégie RIA 2020 a metodík a nástrojov vychádzajúcich zo stratégie RIA 2020, vrátane JM).

Riešiteľský tím odboru zlepšovania podnikateľského prostredia pri spracovaní metodiky vychádzal z teoretických a praktických poznatkov, ktoré získal v priebehu dlhoročného posudzovania legislatívnych a nelegislatívnych materiálov predkladaných na rokovanie vlády SR, posudzovaných v zmysle JM, ako aj v rámci vlastných aktivít.

Cieľovou skupinou metodiky by v budúcnosti mali byť aj ostatné gestorské ministerstvá JM, ostatné inštitúcie zapojené do činnosti Komisie RIA a sekretariát Komisie RIA. Používatel'mi tejto metodiky budú predovšetkým pracovníci týchto úradov, ktorí posudzujú predložené materiály v rámci predbežného a medzirezortného pripomienkového konania, resp. záverečného posúdenia z hľadiska správnosti vypracovania doložky vybraných vplyvov (v gescii MH SR) a správnosti odhadnutia vplyvov v jednotlivých analýzach vplyvov na PP (gestori JM), pred ich predložením do ďalších schvaľovacích fáz procesu schvaľovania legislatívnych a nelegislatívnych materiálov (rokovanie vlády SR a jej poradných orgánov, rokovanie Národnej rady Slovenskej republiky).

2. Zhodnotenie súčasného stavu

Snahou MH SR a Komisie RIA je zlepšovanie systému posudzovania vplyvov regulácií, ktorý je nástrojom pre informované vládnutie, ako aj ďalších nástrojov lepšej regulácie.

Regulácia predstavuje rozmanitý súbor nástrojov, ktorými verejná správa napríklad stanovujú alebo zrušujú povinnosti alebo sankcie či pokuty voči podnikateľom a rovnako aj ich práva. Regulácie zahŕňajú zákony, oficiálne a neoficiálne výnosy, sekundárne právne predpisy vydané všetkými úrovňami verejnej správy, ako aj predpisy vydané mimovládny alebo samoregulačnými orgánmi, na ktoré verejná správa delegovala regulačné právomoci.

Posudzovanie vplyvov má za cieľ poskytnúť dostatočné množstvo kvalitných informácií pre rozhodovanie vlády SR alebo iných rozhodovacích orgánov, taktiež predstavuje podporu pre politické rozhodovanie a informovanie verejnosti o pripravovaných zmenách a zámeroch v oblastiach, ktoré sa ich dotýkajú. Posudzovanie vplyvov dopĺňa, avšak v žiadnom prípade nenahrádza rozhodovací proces. Je nástrojom, ktorého zámerom je určenie predpokladaných vplyvov materiálov legislatívneho aj nelegislatívneho charakteru predkladaných na predbežné a v ďalšej fáze na medzirezortné pripomienkové konanie.

Naším prvoradým cieľom v súčasnosti je skvalitnenie celého uvedeného procesu a odstránenie jeho nedostatkov.

2.1 Proces posudzovania vybraných vplyvov podľa Jednotnej metodiky

V podmienkach Slovenskej republiky (ďalej len „SR“) je posudzovanie vplyvov regulácie premietnuté do podoby JM, schválenej uznesením vlády SR č. 24 zo 14. januára 2015 v znení uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 513 zo 16. septembra 2015, uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 76 z 24. februára 2016, uznesenia vlády SR č. 234 z 5. mája 2021 a uznesenia vlády č. 383 z 8. júna 2022.

Zatiaľ čo RIA v zmysle odporúčaní OECD posudzuje iba vplyvy materiálov legislatívnej povahy, proces posudzovania vplyvov v podmienkach SR ide nad jej rámec, pretože zahŕňa posúdenie vplyvov nielen legislatívnych, ale aj nelegislatívnych materiálov a dokonca aj návrhov predbežných stanovísk k návrhom aktov EÚ.

Ako už bolo spomenuté, JM sa vzťahuje na prípravu legislatívnych, ako aj nelegislatívnych materiálov, ktorých súčasťou je uznesenie vlády SR, ale aj na prípravu predbežných stanovísk k návrhom aktov EÚ. Predkladateľ uplatňuje JM prostredníctvom vypracovania doložky a príslušných analýz vybraných vplyvov k predkladanému materiálu. Doložka a analýzy vybraných vplyvov vypracované v priebehu prípravy samotného materiálu tvoria prílohu k materiálu predkladanému na rokovanie vlády SR.

Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu prostredníctvom Operačného programu Efektívna verejná správa. Kód projektu: 314011P828.

Doložka v súčasnosti obsahuje posúdenie vplyvov predkladaného materiálu na nasledovné oblasti:

- rozpočet verejnej správy,
- podnikateľské prostredie (vrátane testu vplyvov na malé a stredné podniky),
- sociálna oblasť,
- životné prostredie,
- informatizácia spoločnosti,
- služby verejnej správy pre občana,
- manželstvo, rodičovstvo a rodinu.

V prípade identifikácie vplyvu je predkladateľ povinný vypracovať príslušnú podrobnú **analýzu vplyvov** materiálu na predmetnú oblasť alebo oblasti. JM tiež ukladá povinnosť vykonať konzultácie s podnikateľskými subjektmi v prípade, že materiál má predpoklad vplyvu na podnikateľské prostredie, resp. pokiaľ o ich vykonaní rozhodne MH SR. Konzultácie s podnikateľskými subjektmi prebiehajú pred uskutočnením PPK. Výsledok konzultácií tvorí súčasť spracovania analýzy vplyvov materiálu na podnikateľské prostredie. MH SR môže takisto rozhodnúť o potrebe vykonať test vplyvov materiálu na malé a stredné podniky (ďalej len „test MSP“), ktorý bude v takom prípade tiež tvoriť súčasť analýzy vplyvov na podnikateľské prostredie. Test MSP vypracováva Slovak Business Agency (ďalej len „SBA“) v spolupráci s predkladateľom materiálu.

K 1. októbru 2015 bola zriadená **Komisia RIA**. Jej úlohou v zmysle bodu 3.2 JM je poskytovať metodickú podporu spracovateľom doložky a analýz vybraných vplyvov v priebehu ich spracovania, posudzovať kvalitu procesu posudzovania vplyvov, kvalitu vypracovania doložky a analýzy vybraných vplyvov (ku ktorým vypracúva stanovisko v rámci PPK a záverečného posúdenia) a oboznamovať predkladateľa so stanoviskom k doložke a analýze vplyvov. *Komisia sa nevyjadruje k vecnej stránke materiálu, ale posudzuje predkladané návrhy z hľadiska vplyvov na rozpočet verejnej správy, na podnikateľské prostredie (vrátane testu malých a stredných podnikov), sociálnych vplyvov, vplyvov na životné prostredie, vplyvov na informatizáciu spoločnosti, vplyvov na služby verejnej správy pre občana a vplyvov na manželstvo, rodičovstvo a rodinu.* Komisiu RIA v zmysle bodu 3.3 JM tvoria zástupcovia Ministerstva financií SR ako gestora vplyvov na rozpočet verejnej správy, MH SR ako gestora vplyvov na podnikateľské prostredie, Ministerstva práce sociálnych vecí a rodiny SR ako gestora sociálnych vplyvov a vplyvov na manželstvo, rodičovstvo a rodinu, Ministerstva životného prostredia SR ako gestora vplyvov na životné prostredie, Ministerstva vnútra SR ako gestora vplyvov na služby verejnej správy pre občana, Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR ako gestora vplyvov na informatizáciu spoločnosti, zástupca Úradu vlády SR, zástupca

Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu prostredníctvom Operačného programu Efektívna verejná správa. Kód projektu: 314011P828.

združenia na podporu MSP a ďalší členovia podľa štatútu Legislatívnej rady vlády SR schváleného uznesením vlády SR č. 620 zo 7. novembra 2012.

Komisia RIA má právomoc vyjadriť sa k predpokladaným vplyvom predloženého materiálu v rámci PPK a v rámci záverečného posúdenia.

V rámci PPK Komisia RIA posudzuje, či predkladateľ uviedol a analyzoval vplyvy navrhovaného materiálu reálne, správne a v dostatočnom rozsahu, a tiež či identifikoval všetky dotknuté subjekty v súlade s JM. V nadväznosti na toto posúdenie Komisia RIA vydáva **stanovisko**, ktoré môže byť **súhlasné**, **súhlasné s návrhom na dopracovanie** alebo **nesúhlasné**. Stanovisko Komisie RIA tvorí súčasť doložky, resp. prílohu predkladaného materiálu na rokovanie vlády SR. Je nutné poznamenať, že stanovisko Komisie nie je pre rozhodovanie záväzné. Nesúhlasné stanovisko Komisie preto neznamená pozastavenie schvaľovacieho procesu materiálu, ale tvorí výlučne podklad pre rozhodovanie vlády SR a ďalších subjektov zapojených do procesu prijímania legislatívnych a nelegislatívnych materiálov. V prípade nesúhlasného stanoviska však predkladateľ má možnosť zohľadniť pripomienky Komisie RIA prepracovaním predmetnej doložky, resp. analýzy vybraných vplyvov. Následne sa v praxi uplatňuje postup, kedy predkladateľ opätovne predloží materiál na posúdenie Komisii RIA.

Po vykonaní PPK je materiál v rámci štandardného procesu postúpený do **medzirezortného pripomienkového konania** (ďalej len „MPK“). V prípade, keď dôjde k zásadnej obsahovej zmene predkladaného materiálu, ktorá si vyžiada opätovné posúdenie vplyvov materiálu v zmysle JM, predkladateľ musí materiál spolu s doložkou a relevantnými analýzami predložiť Komisii RIA na **záverečné posúdenie**. Prax v zmysle postupu podľa JM však ukazuje, že do záverečného posúdenia sa dostávajú aj materiály, ktorých vypracovaná doložka alebo analýzy vybraných vplyvov sa stanú predmetom pripomienky v rámci MPK zo strany pripomienkujúcich ministerstiev.

V rámci procesu záverečného posúdenia predkladateľ doplní, resp. prepracuje doložku a analýzy vybraných vplyvov na základe pripomienok z MPK a takto doplnené materiály zašle Komisii RIA na záverečné posúdenie. Rovnako ako v prípade PPK, Komisia RIA vydá po preskúmaní doplnenia/prepracovania doložky a analýz vybraných vplyvov stanovisko, ktoré predkladateľ priloží k materiálu. Kompletný materiál následne predkladateľ postúpi na rokovanie vlády SR, Legislatívnej rady vlády SR alebo na schválenie ministrom, vedúcemu, predsedovi alebo riaditeľovi ostatného ústredného orgánu štátnej správy alebo vedúcemu iného orgánu. Aj v prípade záverečného posúdenia nesúhlasné stanovisko neznamená zastavenie ďalšieho schvaľovacieho procesu.

Komisia RIA každoročne vydáva **výročnú správu** za uplynulý rok, ktorej cieľom je zhodnotiť činnosť Komisie RIA, proces a uplatňovanie JM v praxi za uvedené ročné obdobie (počet stanovísk, celkový počet posudzovaných materiálov, SWOT analýza celého procesu, výzvy).

Zhrnutie práce Komisie RIA od októbra 2015 po rok 2022 tvorí prílohu č. 3 tejto metodiky.

2.2 Pilotné posúdenie kvality doložiek a analýz vybraných vplyvov v roku 2016

Prvé posúdenie vplyvov doložiek a analýz vybraných vplyvov vykonalo MH SR v roku 2016 na základe postupu¹ vypracovaného v spolupráci s externou poradenskou spoločnosťou.

V rámci procesu hodnotenia kvality vypracovania doložiek a analýz vybraných vplyvov boli posúdené doložky a analýzy vybraných vplyvov k celkovo 102 návrhom legislatívnych a nelegislatívnych materiálov, ako aj k návrhom predbežných stanovísk k návrhom aktov EÚ, doručených Komisii RIA v období od 1. 1. 2016 do 30. 6. 2016. Výsledky hodnotenia kvality vypracovania doložiek vychádzali výlučne z posúdenia splnenia formálnych a obsahových náležitostí doložiek a analýz vybraných vplyvov v zmysle JM.

Na základe posúdenia kvality doložiek a analýz vybraných vplyvov v roku 2016 bolo konštatované, že Komisia RIA vydala súhlasné stanovisko k 32 % materiálov predložených na posúdenie, súhlasné stanovisko s návrhom na dopracovanie k 29 % materiálov a nesúhlasné k 39 % materiálov (čo predstavuje cca 2/3 materiálov). Je potrebné ale konštatovať, že pre účely zabezpečenia čo možno najväčšej možnej miery objektivity, stanovisko Komisie RIA v roku 2016 nevstupovalo do výslednej kalkulácie posúdenia kvality vypracovania hodnotených doložiek a analýz vybraných vplyvov.

Celkovo boli výsledky posúdenia kvality vypracovania doložiek a analýz vybraných vplyvov v roku 2016 vnímané **čiastočne pozitívne**, no poukazovali aj na identifikované nedostatky.

Medzi **pozitívne vnímané skutočnosti** z posúdenia kvality doložiek a analýz vybraných vplyvov v roku 2016 patrili nasledovné:

- väčšina materiálov, doručených Komisii RIA v období od 1. 1. 2016 do 30. 6. 2016, bola predložená či už s kvalitne vypracovanou (29 % prípadov) alebo aspoň čiastočne kvalitne vypracovanou doložkou a príslušnými analýzami vplyvov z formálneho a obsahového hľadiska (59 % prípadov), čo prispieva k napĺňaniu cieľov JM v podobe relatívneho zvýšenia kvality prijímaných návrhov prostredníctvom zabezpečenia posúdenia vybraných vplyvov návrhov na jednotlivé oblasti;
- až v 48 zo 70 prípadov doložiek, ku ktorým Komisia RIA vydala buď súhlasné stanovisko s pripomienkou alebo nesúhlasné stanovisko, hodnotiteľ zaznamenal či už

¹ Deloitte (2016): Analytické a poradenské činnosti v súvislosti s aktivitami OECD v oblasti regulačnej politiky *Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu prostredníctvom Operačného programu Efektívna verejná správa. Kód projektu: 314011P828.*

úplnú alebo aspoň čiastočnú úpravu predloženej doložky a/alebo analýz vplyvov zo strany predkladateľa v zmysle odporúčaní Komisie RIA. Tento fakt je potrebné vnímať pozitívne aj vzhľadom na skutočnosť, že nesúhlasné stanovisko Komisie RIA nie je prekážkou pre pokračovanie schvaľovacieho procesu.

Medzi **nedostatky zo strany predkladateľov** (či už špecifické, alebo všeobecné, opakujúce sa) identifikované v roku 2016 patrili:

- občasné chybné vyhodnotenie vplyvu navrhovaného materiálu na určitú oblasť alebo nevypracovanie príslušnej analýzy vybraného vplyvu, resp. nedostatočné vypracovanie takejto analýzy (špecifický nedostatok) - častokrát dôsledkom nedostatočného porozumenia metodického postupu pre vypracovanie jednotlivých analýz vplyvov, definovaného v JM, zo strany predkladateľov;
- nesprávne, resp. nedostatočné identifikovanie a popis problému, ktorý navrhovaný materiál adresuje (všeobecný nedostatok). Predkladatelia vo väčšine prípadov uviedli do doložky skôr spôsob, akým navrhovaný materiál predmetný problém rieši, no neuviedli dostatočný popis samotného problému. Z hodnotenia doložiek vyplýva, že v takmer 40 % prípadov predkladatelia popísali problém, ktorý navrhovaný materiál rieši len čiastočne, skôr nedostatočne alebo úplne nedostatočne v súlade s JM.
- nedostatočný popis cieľov a výsledného stavu, ktorý sa má prijatím navrhovaného materiálu dosiahnuť. Tento má byť v zmysle JM definovaný kvantitatívne, ako aj kvalitatívne. Práve s týmto mali predkladatelia v roku 2016 najväčší problém, nakoľko tento údaj častokrát nebol uvedený vôbec alebo bol uvedený nedostatočne. Viac ako tretina predkladateľov nedostatočne zadefinovala ciele a výsledný stav, ktorý sa má prijatím predkladaného materiálu dosiahnuť.
- nedostatočné identifikovanie subjektov v zmysle JM, na ktoré navrhovaný materiál bude, resp. môže mať vplyv (v takmer tretine prípadov),
- popis alternatívnych riešení problému (opakujúci sa nedostatok). Tento popis vo väčšine doložiek chýbal úplne alebo predkladatelia tento údaj častokrát vyplnili iba odpoveďou „nie sú“, „neboli zvažované“ a pod. JM navyše vyžaduje od predkladateľov minimálne popis nulového variantu, teda popis súčasného stavu, v rámci ktorého sa uvedú dôsledky, ktoré by vyplynuli z dôvodu absencie novej právnej úpravy alebo nelegislatívneho materiálu resp. z dôvodu ich neprijatia. Popis nulového variantu takisto absentoval vo väčšine hodnotených doložiek. Z výsledkov hodnotenia doložiek vyplýva, že takmer v 80 % prípadoch, predkladatelia absolútne nedostatočne popísali alternatívne riešenia problémov, resp. neuviedli alternatívy vôbec, zatiaľ čo iba v 15,7 % prípadov boli alternatívy popísané v súlade s JM. Princíp posúdenia alternatívnych riešení problému predstavuje dôležitú súčasť zvyšovania kvality prijímaných materiálov v rámci agendy lepšej regulácie a jeho neuplatnenie tak

Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu prostredníctvom Operačného programu Efektívna verejná správa. Kód projektu: 314011P828.

znamená podstatný nedostatok. Odporúča sa preto klásť veľký dôraz na poskytnutie dostatočnej podpory predkladateľom v otázke posudzovania alternatívnych riešení.

- neuvádzanie zdrojov, z ktorých čerpali pri vypracovaní doložky a príslušných analýz vplyvov, konkrétne v takmer 70 % prípadov. Pre posúdenie relevantnosti vypracovaných analýz vybraných vplyvov údaj o použitých zdrojoch zohráva dôležitú úlohu, preto sa odporúča dbať na dostatočné usmernenie predkladateľov zo strany Komisie v otázke uvádzania zdrojov.

V súvislosti s pripravovaným zavedením systematického ex post hodnotenia existujúcich regulácií sú veľmi dôležité práve identifikovanie a popis problému, cieľov regulácie a želaného výsledného stavu po prijatí regulácie.

Celkovo bolo v roku 2016 konštatované, že vo väčšine prípadov (59 %) boli doložky a príslušné analýzy vybraných vplyvov predkladateľmi vypracované **čiastočne v súlade s JM, no so závažnejšími nedostatkami**. V rámci posúdenia kvality vypracovania doložiek a analýz vybraných vplyvov však bola hodnotená iba finálna (aktuálna) verzia doložky, čo znamená, že niektoré doložky mohli byť prvotne Komisii RIA predložené v menej kvalitnom vypracovaní a až následne upravené podľa pripomienok Komisie RIA. Takisto, predmetné hodnotenie kvality spracovania doložiek v rámci analýzy bolo zamerané na posúdenie splnenia formálnych a obsahových náležitostí doložiek a analýz vybraných vplyvov zo strany predkladateľa a nereflektuje splnenie, resp. nesplnenie procesných náležitostí posudzovania vplyvov v zmysle JM.

Stručný prehľad najčastejších nedostatkov identifikovaných v doložkách vplyvov na základe posúdenia ich kvality v roku 2016:

1. Nesprávne alebo nedostatočne definované základné problémy, na ktoré navrhovaná regulácia reaguje.
2. Nedostatočný popis hlavných cieľov navrhovaného predpisu a výsledného stavu – chýba kvalitatívne a/alebo kvantitatívne vyjadrenie.
3. Chýbajúci popis alternatívnych riešení vrátane popisu tzv. nulového variantu.
4. Neuvedenie zdrojov použitých pri vypracovaní doložky, resp. príslušných analýz.
5. Nie je stanovený termín pre preskúmanie účelnosti predpisu a/alebo nie sú stanovené kritériá, na základe ktorých bude účelnosť preskúmaná (definované prostredníctvom kvantitatívnych alebo kvalitatívnych ukazovateľov).

2.3 Pohľad gestorov JM na problematiku kvality doložiek a analýz vybraných vplyvov

Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu prostredníctvom Operačného programu Efektívna verejná správa. Kód projektu: 314011P828.

Posudzovanie vplyvov predkladaných materiálov prostredníctvom doložky a analýz vybraných vplyvov sa v SR vykonáva od roku 2010 na základe bodu C.1 uznesenia vlády SR č. 112/2010, pričom MH SR je gestorom posudzovania vplyvov ako i agendy lepšej regulácie ako celku.

Gestori ďalších vplyvov (členovia Komisie RIA) sú uvedení v bode 3.3 JM ako i v časti 2.1 tohto materiálu.

MH SR – gestor vplyvov predkladaných materiálov na podnikateľské prostredie

MH SR vykonáva v štádiu PPK a MPK posudzovanie vplyvov predkladaných materiálov na podnikateľské prostredie a rovnako aj posúdenie dodržania procesu podľa JM. Niektoré nedostatky, vnímané pracovníkmi odboru zlepšovania podnikateľského prostredia ako v začiatkoch posudzovania vplyvov, tak i v súčasnosti, boli zároveň identifikované i v procese posudzovania kvality doložiek a analýz vplyvov v roku 2016.

Ako významný nedostatok prístupu predkladateľov k posudzovaniu vplyvov MH SR vníma skutočnosť, že predkladatelia sa vo veľkej časti prípadov zameriavajú na vstupy a splnenie svojich úloh, nie však na výstupy a výsledky v zmysle, aké vplyvy bude mať výsledok ich činnosti v prostredí.

Čo sa týka najčastejších **nedostatkov predkladaných doložiek** sa MH SR stotožňuje s výsledkami posúdenia kvality doložiek z roku 2016 a zároveň dopĺňa nasledovné nedostatky:

- predkladateľ nevyznačí vplyvy predkladaného materiálu v doložke napriek tomu, že ich preukázateľne je možné predpokladať;
- predkladateľ používa časť 10. Poznámky ako náhradu za vypracovanie príslušných analýz vplyvov;
- predkladateľ úmyselne nevyznačí vplyvy, aby ušetril čas v rámci schvaľovacieho procesu a nemusel materiál predložiť do PPK;
- žiadna alebo nedostatočná kvantifikácia vplyvov.

Medzi **nedostatky predkladaných analýz vplyvov na podnikateľské prostredie** MH SR radí nasledovné:

- predkladateľ nevypracuje analýzy vplyvov napriek tomu, že vplyvy v doložke sú identifikované/vyznačené;
- predkladateľ často nedisponuje číselným údajom o počtoch dotknutých subjektov, ktoré svojimi reguláciami ovplyvňuje;

Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu prostredníctvom Operačného programu Efektívna verejná správa. Kód projektu: 314011P828.

- nedôsledné vyhodnotenie procesu konzultácií: v analýze vplyvov na podnikateľské prostredie často chýba, alebo je uvedené nedostatočne,
- nedostatočná kvantifikácia vplyvov – ak je vypracovaná analýza vybraných vplyvov, nie sú vyčíslené náklady regulácie, predkladateľ ich často len slovne popíše,
- pri nákladoch na podnikateľské prostredie predkladateľ často uvádza len celkový vplyv na celé podnikateľské prostredie, chýbajú náklady na 1 podnikateľa, alebo naopak (súvisí s nedostatočnými údajmi o počtoch dotknutých subjektov).

Predkladaná metodika má ambíciu identifikovať nedostatky doložiek a analýz vybraných vplyvov a na základe štatistického spracovania jej výstupov navrhovať opatrenia na zlepšenie obsahových náležitostí posudzovania vplyvov predkladaných materiálov a tým i zlepšenie procesov lepšej regulácie.

3. Metodika

Kvalita vypracovania doložiek a príslušných analýz zo strany predkladateľa predstavuje dôležitý prvok procesu posudzovania vplyvov navrhovaného legislatívneho materiálu.

Ciele metodiky posudzovania kvality doložiek a analýz vplyvov na podnikateľské prostredie je možné zhrnúť do nasledovných bodov:

1. posudzovať úroveň kvality predkladaných doložiek a analýz vplyvov na PP podľa predkladateľov a typov materiálov (legislatívne, s vplyvmi na podnikateľské prostredie s uplatňovaním mechanizmu 1in2out), pričom sa sleduje predovšetkým kritérium, či jednotlivé časti týchto dokumentov boli vypracované v súlade s ustanoveniami JM na posudzovanie vybraných vplyvov,
2. identifikovať oblasti, pri vypracovávaní ktorých predkladatelia najčastejšie robia chyby, resp. pri spracovaní ktorých najčastejšie vznikajú nedostatky pri vypracovaní doložiek a analýz vplyvov na PP,
3. poskytnúť údaje pre štatistické sledovanie a reporting o nastavení procesu posudzovania vplyvov podľa JM,
4. poskytnúť podklady pre formulovanie opatrení na zlepšenie procesu posudzovania vplyvov podľa JM – napr. vo forme upravenia postupov, obsahových náležitostí JM a v tomto smere poskytnúť podklady pre špeciálne zamerané školenia.

Navrhovaná metodika posudzuje doložky z ich obsahovej stránky v zmysle, ako kvalitne sú vypracované jednotlivé časti doložky (na stupnici od 1 do 5, pričom hodnota 1 bude predstavovať najlepšie a hodnota 5 najhoršie hodnotenie).

V prípade analýz vplyvov na PP ide najmä o posúdenie, či bola predmetná analýza vypracovaná vo všetkých potrebných náležitostiach a v súlade s ustanoveniami JM.

Čo sa týka analýz vplyvov na PP, takto nastavená metodika stanovuje základný rámec pre posúdenie ich kvality. Vzhľadom na rôznorodosť analýz vplyvov na PP jednotlivých vplyvov v detailoch posudzovania vplyvov je ambíciou metodiky poskytnúť čo najobjektívnejší pohľad na kvalitu doložky a k nej prislúchajúcich analýz vplyvov na PP predkladaných materiálov. Týmto spôsobom by sa docielila identifikácia konkrétnych silných stránok a nedostatkov jednotlivých analýz vplyvov na PP a bolo by umožnené lepšie adresovať opatrenia na odstraňovanie identifikovaných nedostatkov.

Kritériá pre posudzovanie kvality spracovania doložiek a analýz vplyvov na PP vychádzajú predovšetkým z postupu a náležitostí, definovaných v aktualizovanej JM, schválenej 1.6. 2021 a s ostatnou účinnosťou k 31.12.2022. Pri tvorbe kritérií sa prihliadalo na dodržanie procesných, ako aj obsahových náležitostí, ktoré boli premietnuté do Nástroja na posudzovanie kvality vypracovania doložiek a analýz vplyvov na PP (ďalej len „nástroj“). Tento nástroj bol vytvorený za účelom zaznamenávania a následného vyhodnotenia splnenia, resp. nesplnenia požiadaviek JM na obsahové a procesné náležitosti spracovania doložiek a analýz vplyvov na PP.

Na skompletizovanie nástroja je potrebné vyplniť **nástroj** vo formáte MS Excel, ktorý je uvedený v prílohe č. 1

Podkladom pre vypracovanie nástroja na posudzovanie kvality bol postup² vypracovaný v spolupráci s poradenskou spoločnosťou počas pilotnej fázy posudzovania kvality doložiek a analýz vybraných vplyvov v roku 2016.

Nástroj posudzovania kvality doložiek a analýz vplyvov na PP

Úvodná časť nástroja obsahuje základné identifikačné údaje doložky - časť A, ako aj stanovisko Komisie RIA, vydané k predmetnej doložke – časť B. V rámci stanoviska Komisie RIA je taktiež v nástroji zaznamenaný fakt, či bola doložka predkladateľom upravená podľa pripomienok Komisie RIA a či sa následne jej stanovisko k predmetnému materiálu zmenilo. V zmysle zabezpečenia čo možno najväčšej objektívnosti a nezávislosti posúdenia kvality vypracovania doložiek však stanovisko Komisie RIA nevstupuje do záverečného hodnotenia kvality spracovania doložiek.

Nosnými časťami nástroja sú časti C (Hodnotenie obsahových náležitostí doložky) a D (Hodnotenie kvality posúdenia vplyvov na PP navrhovaného materiálu).

² Deloitte (2016): Analytické a poradenské činnosti v súvislosti s aktivitami OECD v oblasti regulačnej politiky *Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu prostredníctvom Operačného programu Efektívna verejná správa. Kód projektu: 314011P828.*

Časť C. Hodnotenie obsahových náležitostí doložky: formulár posudzuje splnenie obsahových náležitostí doložiek, ktoré vychádzajú z požiadaviek, definovaných v JM. Patria medzi nich otázky typu, či bol v doložke predkladateľom dostatočne zadefinovaný problém, ktorý sa navrhovaný materiál snaží riešiť alebo či boli dostatočne zadefinované ciele a výsledný stav, ktorý sa má po prijatí materiálu dosiahnuť, či boli správne identifikované subjekty, ktorých sa navrhovaný materiál dotýka alebo či boli posudzované alternatívne spôsoby riešenia problému. V niektorých prípadoch, ak otázka nie je relevantná pre konkrétny materiál (napr. predložený materiál nepredpokladá prijatie vykonávacích právnych predpisov, alebo netransponuje žiadny právny predpis a pod.) hodnotiteľ uvedie znak „N/A“.

Časť D. Hodnotenie kvality posúdenia analýzy vplyvov na PP navrhovaného materiálu: formulár hodnotí kvalitu spracovania posúdenia vplyvov navrhovaného materiálu na podnikateľské prostredie s uplatňovaním mechanizmu 1in2out definované v JM.

Je nutné poznamenať, že v zmysle JM, je predkladateľ povinný vypracovať analýzu vplyvov na PP materiálu iba v prípade, ak identifikuje potenciál vplyvu materiálu na podnikateľské prostredie. Z tohto dôvodu boli aj kritéria vyhodnocovania kvality spracovania doložiek prispôbené tomuto faktu, čo znamená, že spracovanie analýz vplyvov na PP vstupovalo do výsledného hodnotenia kvality spracovanej doložky podľa toho, či bol identifikovaný vplyv predkladateľa na podnikateľské prostredie, hodnotiteľ tu uvedie znakom „x“ zhodu, resp. nezhodu s predkladateľom.

Údaje z časti C a D sa použijú do **výsledku posúdenia kvality vypracovania** (MS Excel), ktorý podľa bodov získaných v jednotlivých otázkach vypočíta vážený priemer pre obe časti a celkový výsledok pre doložku a analýzu vplyvov na PP konkrétneho materiálu. Výsledná číselná hodnota sa pohybuje od 1 do 5 a na základe vopred stanovenej číselnej stupnice sa stanoví, či doložka a analýzy vplyvov na PP konkrétneho materiálu sa zaradia medzi kvalitné, menej kvalitné a nekvalitné. Tento výsledok sa zapíše do časti E. nástroja (Závery).

Časť E. Závery: formulár poskytuje vyhodnotenie kvality spracovania doložky a analýzy vplyvov na PP na základe bodov pridelených v časti C a D, ktoré sú vypočítané v nástroji na posúdenie kvality v MS Excel, spolu so zaradením do príslušnej kvalitatívnej kategórie, t. j. „zelená“ – **kvalitne vypracovaná doložka** vybraných vplyvov a analýza vplyvov na PP v zmysle JM; „oranžová“ – **doložka a/alebo analýzy vplyvov na PP** so závažnejšími nedostatkami, **vypracované čiastočne** v súlade s JM; „červená“ – **nekvalitne vypracovaná doložka a/alebo analýzy vplyvov na PP**, so zásadnými nedostatkami.

V časti E môže hodnotiteľ tiež slovne zhrnúť kvalitu doložky, resp. poskytnúť podrobnejšie informácie, v ktorých parametroch bola doložka a analýzy vplyvov na PP kvalitné, alebo čo v ich vypracovaní naopak chýbalo.

Spôsob vyhodnotenia kvality spracovania doložiek a analýz vplyvov na PP

Vyhodnotenie kvality spracovania doložiek a analýz vplyvov na PP sa bude uskutočňovať prostredníctvom využitia nástroja v prostredí MS Excel, na základe nasledovnej metodiky:

Jednotlivým otázkam vo formulári prislúcha **päť možností odpovede, od 1 po 5**, pričom „1“ znamená, že predkladateľ **splnil náležitosť JM**, na ktorú sa otázka odvoláva, „2“ predstavuje, že „**skôr splnil**“ náležitosť JM, „3“ znamená „**častočne splnil**“, „4“ „**skôr nesplnil**“ a číslo „5“ znamená, že predkladateľ **nesplnil** tú ktorú náležitosť JM, na ktorú sa otázka odvoláva.

Do výpočtu finálneho priemeru vstupujú dáta z častí C. a D. nástroja, ktorým bola vo finálnom výpočte priemeru pridelená váha 50/50. Jednotlivé odpovede sa po vyplnení formulára sčítajú a následne sa spravi ich vážený priemer za každú časť zvlášť, t. j. priemer za časť C. a priemer za časť D. nástroja v prostredí MS Excel.

Tento postup sa uplatní aj pre materiály, ktoré nemajú vyznačené vplyvy v zmysle JM, ale MH SR posúdilo, že vplyvy na podnikateľské prostredie tieto materiály majú a vzťahuje sa na nich mechanizmus 1in2out. V tomto prípade posudzovateľ v časti D pri analýze vplyvov na PP vyznačí svoju zhodu/nezhodu s predkladateľom v identifikovaní vplyvov – t. j. či súhlasí (resp. nesúhlasí), že predložený materiál naozaj nezakladá vplyvy na podnikateľské prostredie. Nástroj na posudzovanie kvality tieto odpovede zahrnie do výpočtu celkového skóre predloženej doložky vybraných vplyvov.

Finálny priemer, ktorý určuje kvalitatívnu kategorizáciu spracovanej doložky a analýz vplyvov na PP, sa dosiahne vypočítaním priemeru z dosiahnutých priemerov častí C. a D. formulára.

Vo finálnom hodnotení to teda znamená, že čím nižší priemer, na škále 1 až 5, tým kvalitnejšie vypracovaná doložka a analýza vplyvov na PP. V zmysle vyššie popísanej kvalitatívnej kategorizácie tak do „zelenej“ kategórie spadajú doložky a analýzy vplyvov na PP, ktorých finálny priemer dosiahol hodnotu od 1,00 do 1,99; „oranžovú“ kategóriu tvoria doložky a analýzy vplyvov na PP s finálnym priemerom 2,00 až 2,99; zatiaľ čo do „červenej“ kategórie sa dostali doložky a analýzy vplyvov na PP s finálnym priemerom od 3,00 do 5,00.

Tabuľka č. 1: Kategorizácia doložiek a analýz vplyvov na PP vo formulári podľa posúdenia ich kvality

	Finálny priemer	Slovné zhodnotenie kvality doložky a analýz vplyvov na PP
	1,00 – 1,99	Kvalitné: Doložku a analýzy vplyvov na PP je možné považovať za kvalitne vypracovanú, ich obsahová časť je vypracovaná bez závažnejších nedostatkov a v súlade s JM.

Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu prostredníctvom Operačného programu Efektívna verejná správa. Kód projektu: 314011P828.

	2,00 – 2,99	Menej kvalitné: Úroveň kvality doložky a analýzy vplyvov na PP je možné považovať za zníženú, nakoľko obsahuje závažnejšie nedostatky v jej obsahovej časti a/alebo v analýzach vplyvov na PP a nie je čiastočne v súlade JM.
	3,00 – 5,00	Nekvalitné: Doložku a analýzu vplyvov na PP nie je možné považovať za kvalitne vypracovanú, nakoľko obsahuje zásadné nedostatky v jej obsahovej časti a/alebo analýzach vplyvov a nie je v súlade s JM.
		Nie je možné posúdiť: Kvalitu doložky a analýzy vplyvov na PP nie je možné na základe poskytnutých podkladov posúdiť.

Pre prípady, kedy z rôznych nepredvídateľných dôvodov nie je možné na základe poskytnutých podkladov posúdiť kvalitu doložky a analýzu vplyvov na PP, hodnotiteľ môže vyznačiť štvrtú možnosť.

4. Manuál

Pre účely zabezpečenia fungovania procesu posudzovania kvality doložiek a analýz vplyvov na PP materiálov predkladaných do legislatívneho procesu bolo potrebné stanoviť nasledovné:

- typy materiálov, ktorých sa posudzovanie kvality bude týkať,
- frekvenciu vykonávania posudzovania kvality,
- najvhodnejšie štádium v legislatívnom procese na posudzovanie kvality,
- úlohy používateľov metodiky,
- postup posudzovania kvality doložiek a analýz vplyvov na PP.

4.1 Typy materiálov, ktorých sa posudzovanie kvality bude týkať

Posudzovanie kvality doložiek a analýz vplyvov na PP sa bude týkať legislatívnych materiálov predkladaných do legislatívneho procesu a to materiálov s vplyvmi na podnikateľské prostredie, na ktoré sa vzťahuje mechanizmus 1 in 2 out.

Typy materiálov, ktoré sa nebudú posudzovať :

- Legislatívne materiály:
 - Materiály, ktoré nemajú vplyv na podnikateľské prostredie,
 - Poslanecké návrhy zákonov.
- Nelegislatívne materiály.

Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu prostredníctvom Operačného programu Efektívna verejná správa. Kód projektu: 314011P828.

- riadne predbežné stanoviská, pretože v tomto štádiu je pomerne náročné hodnotiť vplyvy EU legislatívy, ktorá ešte nie je vo finálnej verzii a môže sa meniť, zároveň býva náročné z posúdenia vplyvov EU legislatívy abstrahovať možné vplyvy na SR

Snahou MH SR bude v blízkom čase ustanoviť štruktúru sprievodných dokumentov k poslaneckým návrhom zákonov a zároveň ich zahrnúť do metodiky posudzovania kvality doložiek a analýz vplyvov na PP.

4.2 Frekvencia vykonávania posudzovania kvality doložiek a analýz vplyvov na PP

Posudzovanie kvality doložiek a analýz vplyvov na PP sa bude vykonávať priebežne pri vybranom materiáli predloženom do legislatívneho/schvaľovacieho procesu, kde sa uplatňuje mechanizmus 1in2out.

Z nástroja na posúdenie kvality doložky a analýzy vplyvov na PP sa vybrané údaje zapisujú do súboru Sumárna štatistika posúdenia kvality na mesačnej báze, ktorý je uvedený v prílohe č. 2

Sumárne vyhodnotenie kvality doložiek a analýz vplyvov na PP, predložených do legislatívneho/schvaľovacieho procesu, bude vykonávané v pravidelných ročných intervaloch. Kompletná ročná štatistika vyhodnotenia kvality doložiek a analýz vplyvov na PP zverejní MH SR v Súhrnnej správe o uplatňovaní mechanizmu znižovania nákladov.

4.3 Štádium legislatívneho procesu pre posudzovanie kvality doložiek a analýz vybraných vplyvov

Posudzovanie kvality doložiek a analýz vplyvov na PP by sa v ideálnom prípade malo vykonávať v štádiu, kedy je už známa finálna podoba materiálu, t. j. po jeho schválení vládou SR alebo NR SR. Z tohto pohľadu by išlo o najzmyslupnejšie štádium na posudzovanie kvality doložiek a analýz vplyvov na PP, ale len v prípade, keby predkladatelia tieto dokumenty aktualizovali po schválení materiálu. Vzhľadom na skutočnosť, že v súčasnosti predkladatelia túto povinnosť nemajú a v praxi aktualizáciu týchto dokumentov ani nevykonávajú, pre účely tejto metodiky sa posudzovanie realizuje v poslednom štádiu legislatívneho procesu, v ktorom sa príslušné dokumenty aktualizujú, a tým je MPK.

MPK je v súčasnosti pre účely sledované metodikou najvhodnejšie, vzhľadom na nasledovné skutočnosti:

1. Do MPK sú predkladané všetky materiály, teda aj tie, ktoré neboli predmetom predchádzajúceho PPK z dôvodu, že pri nich predkladateľ neidentifikoval žiadny z vybraných vplyvov. V týchto prípadoch MPK je jedinou možnosťou na posúdenie vplyvov týchto materiálov;

Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu prostredníctvom Operačného programu Efektívna verejná správa. Kód projektu: 314011P828.

2. V prípade, že materiál mal identifikované vplyvy a teda bol predmetom predchádzajúceho PPK, v štádiu MPK má posudzovateľ možnosť vyhodnotiť, ako predkladateľ materiálu zapracoval stanovisko Komisie RIA v PPK;
3. V MPK sa rovnako ako v PPK posudzujú vplyvy predkladaných materiálov, pričom je k vplyvom možnosť uplatniť zásadné pripomienky a v tomto prípade materiál musí byť predložený na záverečné posúdenie Komisii RIA v zmysle bodu 9.2 JM;
4. Do MPK sú predkladané všetky materiály, pričom v neskoršom procese MH SR na niektoré z nich už nemá dosah (napr. vyhlášky).
5. Štádium MPK, resp. záverečné posúdenie, je v súčasnosti posledným štádiom, v ktorom má predkladateľ povinnosť aktualizovať doložku a analýzy vybraných vplyvov, pred posunutím materiálu do ďalšieho legislatívneho procesu.

4.4 Úlohy používateľov metodiky

Používateľmi metodiky posudzovania kvality doložiek a analýz vplyvov na PP budú predovšetkým **analytici oddelenia posudzovania vplyvov na MH SR, tzv. posudzovatelia**, ktorí posudzujú, v akej kvalite sú predkladané doložky a analýzy vplyvov na PP, pričom sa sleduje i skutočnosť, či jednotlivé časti týchto dokumentov boli vypracované v súlade s ustanoveniami JM. Posudzovateľ posúdi kvalitu vypracovania doložky vybraných vplyvov a analýzu vplyvov na PP a určí výslednú hodnotu kvality doložky a analýz vplyvov.

Celkovo je možné úlohu posudzovateľa pri posudzovaní kvality doložiek a analýz vplyvov na PP zhrnúť nasledovne:

Proces posudzovania kvality doložiek a analýz vplyvov:

1. posúdiť materiál z hľadiska jeho vplyvu na podnikateľské prostredie (ďalej len “na PP”) (uplatniť pripomienky k materiálu – výstup posunúť predkladateľovi materiálu v rámci legislatívneho procesu),
2. vyplniť nástroj posudzovania kvality v častiach A, B, C, D, E a vyhodnotiť dáta z excelov prostredníctvom Sumárnej štatistiky posúdenia kvality.

4.5 Postup posudzovania kvality doložiek a analýz vplyvov na PP

Ako bolo uvedené v kapitole 3. Metodika, posúdenie kvality vypracovania doložiek a analýz vplyvov na PP budú vykonávať posudzovatelia prostredníctvom dokumentov:

- nástroj na posúdenie kvality (MS Excel), ktorý vyplnia posudzovatelia materiálov a
- sumárnej tabuľky posúdenia kvality.

Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu prostredníctvom Operačného programu Efektívna verejná správa. Kód projektu: 314011P828.

Nástroj posudzovania kvality (MS Excel)

Pozostáva z 5 častí, ktoré obsahujú otázky o kvalite vypracovania doložky vybraných vplyvov a analýzy vplyvov na PP (v prípade, že boli vypracované). Hodnotiteľ udeľuje k jednotlivým otázkam body na stupnici od 1 do 5, pričom 1 je najlepšie hodnotenie (t. j. kvalitné) a č. 5 je najhoršie hodnotenie (nekvalitné).

Bližšie informácie k spôsobu vyplňania jednotlivých častí nástroja sú popísané v kapitole č. 3 Metodika.

Výsledky posúdenia kvality vypracovania doložiek a analýz vplyvov na PP budú použité pre štatistické a reportingové účely s cieľom identifikovať hlavné nedostatky predkladaných doložiek a analýz vplyvov na PP a na základe nich formulovať opatrenia na zlepšenie týchto dokumentov ako celkovo nástrojov lepšej regulácie.

5. Záver

Posudzovanie vplyvov regulácií štátu je tradíciou vo všetkých vyspelých krajinách. Na to, aby dokázala vláda informovane a správne rozhodnúť o potrebe prijatia materiálu v danej podobe, musí o ňom mať čo najviac informácií. Cieľom každého legislatívneho aj nelegislatívneho opatrenia je zlepšiť „status quo“, a teda stav, ktorý je v danom čase aktuálny. Každá zmena sleduje určitý cieľ a prináša nové výzvy, ktoré môžu mať rôzne následky a dotýkať sa mnohých spoločenských sfér a skupín obyvateľstva.

Uplatňovanie metodiky posudzovania kvality predkladaných doložiek a analýz vybraných vplyvov v praxi umožní identifikovať problematické oblasti v ex ante fáze tvorby regulácií, t. j. pri posudzovaní vplyvov predkladaných materiálov a poskytnúť návrhy na zlepšenie procesu za účelom dosahovania čo najlepších výsledkov. Zároveň metodika poskytuje proces posúdenia týchto dokumentov v globále a následné štatistické vyhodnotenie – t. j. reporting o kvalite vypracovania doložky a analýzy vplyvov v rámci Súhrnnej správy o uplatňovaní mechanizmu znižovania byrokracie a nákladov.

Je nutné konštatovať, že vypracovanie doložky a analýz vybraných vplyvov navrhovaného materiálu predstavuje ex-ante posúdenie možných vplyvov, ktoré navrhovaný materiál môže priniesť. Pre komplexné a plnohodnotné naplnenie princípov agendy lepšej regulácie v oblasti posudzovania vplyvov prijímaných materiálov je však nevyhnutné zabezpečiť takisto ex-post posúdenie vplyvov už prijatého a účinného materiálu. Uplatnením ex-post posúdenia dochádza k porovnaniu predpokladaných vplyvov, identifikovaných v rámci ex-ante posúdenia, s reálnymi vplyvmi materiálu, zaznamenanými po určitom čase jeho účinnosti. Takýto systém umožňuje „pravdivejšie“ posúdenie vplyvov prijatých materiálov a výrazne prispieva k cieľom agendy lepšej regulácie.

S cieľom zabezpečiť čo možno najefektívnejšie a najkvalitnejšie fungovanie procesu posudzovania vplyvov je nevyhnutné pravidelne aktualizovať JM na základe kontinuálneho

Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu prostredníctvom Operačného programu Efektívna verejná správa. Kód projektu: 314011P828.

sledovania príkladov dobrej praxe a medzinárodných štandardov v oblasti posudzovania vplyvov.

Riešitelia:

Ing. Miloslav Andraško

Mgr. Miriam Fecenková

Mgr. Katarína Pavlíková

Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu prostredníctvom Operačného programu Efektívna verejná správa. Kód projektu: 314011P828.